

Grammar in Expert Communication

Jensen, Per Anker

Document Version
Final published version

Published in:
Anglo-Files

Publication date:
2013

License
CC BY-NC-ND

Citation for published version (APA):
Jensen, P. A. (2013). Grammar in Expert Communication. *Anglo-Files*, (168), 40-48.

[Link to publication in CBS Research Portal](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us (research.lib@cbs.dk) providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Download date: 02. Feb. 2023

Af Per Anker Jensen,

professor, Department of International Business Communication, CBS.¹

Grammar in Expert Communication

Grammatikundervisningens indhold og omfang i sproguddannelserne i Danmark har ændret sig ganske markant i takt med at fokus i fremmedsprogsundervisningen i stadig højere grad er kommet til at ligge på kommunikative færdigheder på bekostning af korrekthed og idiomatik.

Dette gælder også på cand.ling.merc.-uddannelserne på CBS, som nok ellers betragtes som en højborg for uddannelse i sproglig formidling og bearbejdning af vanskelige faglige domæner med den højeste grad af korrekthed, idiomatik og præcision.

Det ændrede fokus i uddannelserne gør det til en stadig mere spændende udfordring at skrue grammatikforløb sammen, som kan give de studerende et brugbart udbytte.

I denne artikel vil jeg illustrere udfordringen på baggrund af den seneste cand.ling.merc.-uddannelse, der er blevet udviklet på CBS. Uddannelsen kaldes "MA in Multicultural Communication in Organizations", forkortet MCO. De studerende, der søger uddannelsen, er både dansk og udenlandsk uddannede og kommer derfor med meget forskellige BA-uddannelser bag sig. De dansk uddannede har typisk haft et enkelt semesters

grammatikundervisning på BA, men sjældent med samme lærebog som grundlag, hvis de ikke kommer fra samme institution. Det giver selvfølgelig nogle terminologiske udfordringer, men reelt er den største udfordring, at meget få af de studerende har et fungerende grammatisk begrebsapparat med sig, når de starter på kandidatuddannelsen. Man starter i praksis forfra.

Rammerne

MCO-uddannelsens opbygning er ret enkel. De to første semestre består hvert af to obligatoriske kurser à 15 ECTS: **1. semester:** "Culture, identity and organization" og "Strategic communication: Exchanges, conflicts and agreements". **2. semester:** "Knowledge work within and between organizations: Barriers and brokers" og "Expert communication". **3. semester** er afsat til valgfag eller udlandsophold og **4. semester** til speciale-skrivning.

Som en særlig profil på MCO er det muligt at læse til translatør og tolk, hvilket giver mulighed for beskikkelse som statsautoriseret translatør i engelsk. De studerende, der vælger denne profil, bruger hele deres 3. semester på dette studium. Desuden indlægges der i faget "Expert Communication" særlige øvelser i oversættelse og over-

¹ Jeg vil gerne takke mine kolleger Susanne Askham, Laura Winther Balling og Barbara Dragsted for at have kommenteret en tidligere version af artiklen.

sættelsesrelaterede problemer med henblik på at styrke denne profil.²

På den sproglige side lover vi de MCO-studerende følgende:³

“English at the highest professional level

During the course of the MCO programme you will also develop excellent communication skills in English. You will acquire and manage knowledge within relevant professional areas e.g. the legal environment and financial reporting, and learn to reproduce this knowledge and communicate it in new contexts for different audiences. You will get hands-on experience working with management information such as annual reports and financial statements, and stakeholder communication in relations to mergers and acquisitions, joint ventures or outsourcing in order to include the new members to the organisation.

You will deal with, analyse and produce many kinds of texts that keep the international organisation together. Your communicative skills in English will furthermore be developed through hands-on experience with interaction, negotiation, discourse, persuasiveness, comprehension and production of complex argumentation and language, genre, and culture-related choices and strategies.”

Uddannelsen havde sit første optag i efterårssemesteret 2012, og de første studerende på uddannelsen er således i skrivende stund på deres 2. semester, hvor vi netop finder det fag, som grammatisk skal indfri ovennævnte forventninger til *English at the highest professional level*, nemlig faget “Expert Communication”.

² En nærmere beskrivelse af translatør- og tolkeprofilen kan ses på sitet: <http://www.cbs.dk/uddannelser/kandidatuddannelser/ma-in-multicultural-communication-in-organisations/tolk-translatoer-in-danish>.

³ En mere udførlig beskrivelse af uddannelsen kan ses på dette site: <http://www.cbs.dk/uddannelser/kandidatuddannelser/ma-in-multicultural-communication-in-organizations>.

Kursets læringsmål har vi formuleret således⁴:

“Overall aims of the course

- acquire knowledge about selected professional domains (law, economics and finance) *and*
  - develop skills to communicate such knowledge in professional English (and Danish) between experts and non-experts (by performing the role of semi-experts)
  - develop and practise your English (and Danish) writing skills in LSP
  - acquire theoretical linguistic knowledge required for successful LSP communication in English (and between Danish and English)”
- og begrebet ‘expert communication’ beskriver vi på denne vis:

“What is ‘expert communication’?

- discourse involving at least one professional/expert who is a member of a specific professional discourse community
- expert-to-expert communication
- communication between experts and laypersons/semi-experts.”

Det er inden for disse rammer, at jeg har forsøgt at udvikle et grammatikmodul af 10 timers varighed ud af et samlet konfrontationstimetal for hele faget “Expert Communication” på 38. I runde tal fylder grammatikdelen altså små 25% af kurset.

Mål, organisering og materiale i grammatikmodulet

Jeg ser det som et centralt mål for grammatikmodulet at understøtte de kommunikative færdigheder, som de studerende skal udvikle skriftligt og mundtligt som formidlere af viden inden for domænerne jura, økonomi og finansiering. Opgaven er at lære de studerende først at bemærke, siden at begribe og endelig selv at beherske den syntaktiske variation og kompleksitet som er typisk i engelske fagsproglige tekster.

⁴ Forkortelsen “LSP” i beskrivelsen står for ‘language for specific purposes’, dvs ‘fagsprog’.

Dette skal så gøres på en måde, der får det til at hænge sammen med noget kommunikationsstrategisk. Her er der naturligvis mange muligheder. Jeg valgte at prøve at få de grammatiske indsigter til at hænge sammen med informationsstruktur, dvs. fordelingen af given og ny information i sætningen og denne fordelings sammenhæng med valget af syntaktisk konstruktion.

Meget vigtigt forekommer det mig tillige, at de studerende lærer, at der er visse grammatisk baserede formkrav til den skriftlige tekstproduktion. Et eksempel herpå er forskellen mellem restriktive og non-restriktive relativsætninger og de konsekvenser denne forskel har for komma-sætning i teksten.

Sammenhængen mellem grammatik og informationsstruktur hører hjemme på sætnings- og tekstniveau, mens problemerne om relativsætninger hører hjemme på fraseniveau. Derfor har jeg valgt at gå nærmere ind på netop disse to eksempler sidst i artiklen.

Grammatikmodulet er lagt samlet i starten af kurset frem for at sprede de ganske få timer ud over hele semesteret. Af hensyn til sammenhængen med det øvrige kursusindhold er det desuden oplagt som eksempel- og øvelsesmateriale at bruge et udvalg af de tekster, som de studerende sideløbende med grammatikmodulet studerer i de fagsproglige og kommunikationsorienterede dele af faget. Udover øvelsesmaterialet kommer den litteratur, som skal understøtte de mål, som grammatikmodulet sigter mod at opfylde. Her benytter jeg dels et uddrag på ca. 30 sider fra en af de nyere autoritative engelske grammatikker, nemlig Rodney Huddleston & Geoffrey Pullums *A Student's Introduction to English Grammar* fra 2005, dels har jeg selv skrevet nogle *lecture notes*. Vigtigst af disse forelæsningsnoter er *Verb Valency, Grammatical Functions and Semantic Roles*⁵, en kort redegørelse for det semantiske valensbe-

greb som baggrund for den grammatiske analyse, samt en fremstilling af *Principles of English Phrase Structure*.⁶

Formålet med at vælge *A Student's Introduction to English Grammar* er at give holdet en fælles engelsk basisterminologi for sætningsanalysen. Herudover er den valgt med henblik på at bruge det frugtbare skel, Huddleston & Pullum opretter mellem kanoniske og ikke-kanoniske sætningsstrukturer. Det er en skelnen, som netop fokuserer på syntaktisk variation på sætningsniveau: Forskellige måder at pakke samme budskab ind på syntaktisk. Deres glimrende term herfor er *information packaging*.

Formålet med selv at skrive forelæsningsnoter er dels at kunne præsentere et materiale, som med hensyn til omfang står i rimeligt forhold til de få timer, grammatikmodulet har til rådighed, dels indholdsmæssigt at give de studerende den semantiske baggrund for analysen i sætningsfunktioner (valensanalysen), og endelig i frasestrukturnoterne at illustrere, hvordan alle frasetyper i engelsk er bygget over samme hierarkiske skabelon omkring en leksikalsk kerne (et substantiv, et verbum eller et adjektiv, osv.).

De fleste studerende synes at opfatte sætninger som rækker af ord, som perler på en snor uden nogen indre struktur. En sådan opfattelse er en afgørende hindring for at kunne dissekere de ofte meget komplicerede fraser, der forekommer i faglige tekster, hvilket er en selvfølgelig forudsætning for at kunne forstå og gengive tekstindhold præcist, som disse studerende skal ende med at kunne.

Som det vil være de fleste bekendt, er nominalfrasen dels den mest komplekse, dels den absolut dominerende frasetype i faglige tekster, og i forelæsningsnoterne *Principles of English Phrase Structure* præsenterer jeg derfor som det centra-

⁵ Tilgængelig via følgende link: <http://openarchive.cbs.dk/handle/10398/8673>

⁶ Tilgængelig via følgende link: <http://openarchive.cbs.dk/handle/10398/8675>

le en relativt detaljeret analyse af denne frasetype.

Kursets samlede læsestof beløber sig til ca. 70 siders engelsk tekst, og undervisningen gennemføres på engelsk med enkelte indslag af dansk for at oversætte den engelske grammatiske terminologi til danske termer, som de studerende eventuelt måtte have kendskab til. Undervisningen er helt og holdent baseret på, at de studerende hjemme arbejder med øvelser på baggrund af det læste til hver gang, og timerne bruges på at diskutere disse.

Som hjælp til at få de studerende til at se på sætninger og fraser som hierarkiske strukturer introducerer jeg fra modulets start et lille online værktøj, *phpsyntaxtree*, som de studerende kan bruge til at præsentere deres analyser i form af træstrukturer.⁷

Forløb og eksempler

Efter at have introduceret de studerende til grammatikmodulets formål viser jeg, hvordan trætegningværktøjet bruges. Programmet gør simpelt hen det, at det oversætter en parentesnotation til en træstruktur. Det laver altså ikke den grammatiske analyse for én. Det skal man selv gøre. En analyse af sætningen *The results are in line with expectations* udtrykt ved hjælp af grammatiske funktioner kan fx tage sig ud som vist i Figur 1.

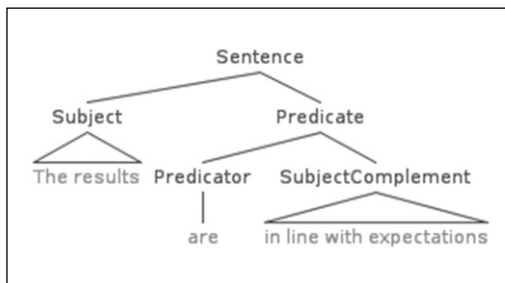

fig. 1

⁷ Trætegningværktøjet er tilgængeligt online på sitet: <http://www.ironcreek.net/phpsyntaxtree>.

De studerende tvinges ikke til at bruge værktøjet. Man kan jo lige så godt tegne disse strukturer i hånden. Men selve indføringen i brugen af værktøjet er meget oplysende både for de studerende og for mig. Jeg beder dem foreslå en analyse af sætningen *The results are in line with expectations*, og det afslører ganske ubarmhjertigt de studerendes store usikkerhed både med hensyn til den grammatiske analyse og til grammatisk terminologi. Og det er jo et glimrende udgangspunkt for at få etableret et fælles grammatisk fagsprog på holdet, som det er hensigten.

Forskellen mellem form ("materiale") og funktion⁸ er meget vanskelig at forstå for mange studerende, og det er derfor helt nødvendigt at få det på plads tidligt i forløbet. Den færdige analyse af eksemplet nævner derfor både funktioner og former, jf. Figur 2.⁹

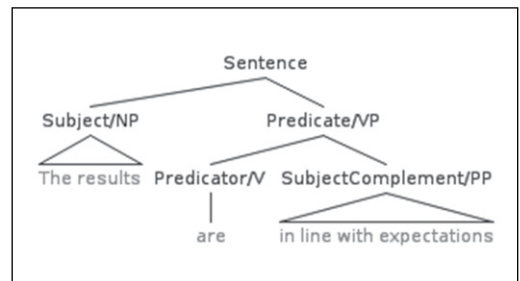

fig. 2

⁸ Dvs. det forhold at samme ledfunktion kan realiseres af forskellige frase- og ledsætningstyper, sml. *The results are in line with expectations*, hvor subjektsprædikativet realiseres af en præpositionsfrase og *The results are extremely poor*, hvor subjektsprædikativet realiseres som en adjektivfrase.

⁹ Jeg benytter de gængse engelske betegnelser for ordklasser og frasekategorier: N = noun, V = verb, P = preposition, A = adjective, osv; NP = noun phrase, VP = verb phrase, PP = prepositional phrase, AP = adjective phrase, osv. En XP defineres som en frase der har et ord af ordklassen X som kerne; fx er en NP pr. definition en frase, der har et substantiv (N) som kerne, osv.

Nu kan man jo ikke på dette uddannelsesniveau blive hængende i så simple sætninger. Vi skal hen til den syntaktiske variation i autentiske faglige tekster, herunder de forskellige måder man kan udtrykke samme indhold på, dvs. *the syntactic packaging of information*.

Syntaktisk variation og informationsstruktur i faglige tekster

Som nævnt skelner Huddleston & Pullum mellem kanoniske og ikke-kanoniske sætningstyper. Den kanoniske sætning er defineret som en aktiv deklarativ sætning med subjektet i sætningens første position. Forskellen mellem en aktiv deklarativ og en tilsvarende passiv deklarativ sætning er således et klassisk eksempel på, at samme indhold syntaktisk kan pakkes ind på forskellige måder under hensyn til, hvad der kommunikativt fungerer bedst i den givne sammenhæng.

De fleste studerende på kandidatuddannelserne er i stand til at producere både aktiv- og passiv-sætninger. Det er imidlertid meget få, der er i stand til at fortælle, hvordan man gør det, og hvorfor der kan være grund til at gøre det. Det er derfor en interessant udfordring at få et svar på en opgave som følgende, der går ud på at genkende passivkonstruktioner:

What do the following two sentences have in common grammatically speaking?¹⁰

- a. *The pipeline was expanded with new and promising projects in major cancers in collaboration with the National Cancer Institute*
- b. *Our enthusiasm for PROSTVAC® is supported by a continued interest in the pivotal Phase 3 trial, as well as promising data from a number of other studies of PROSTVAC® employed in earlier disease stages*

Formålet med øvelsen er, når sætningernes grammatiske form er fastslået, at diskutere, hvorfor den passive form er blevet brugt i den givne kontekst i stedet for deres kanoniske, aktive modstykker samt hvorfor en aktiv-konstruktion eventuelt kunne have fungeret bedre i konteksten.

Ud over aktiv/passiv-distinktion omtaler Huddleston & Pullum en række andre væsentlige syntaktiske variationer, bl.a. følgende, hvor den øverste sætning i parret er den kanoniske:

Extraposition: *That he was acquitted disturbs her*
It disturbs her that he was acquitted

there-existentials: *Some keys were on the table*
There were some keys on the table

Bare existentials: **Many spiders are*¹¹
There are many spiders

it-clefts: *The CEO introduced me to the board*
It was the CEO who introduced me to the board

Pseudo-clefts: *The CEO introduced me to the board*
What the CEO introduced me to was the board

Preposing: *He had never met the CEO*
The CEO, he had never met

Postposing: *They brought an extraordinarily lavish lunch with them*
They brought with them an extraordinarily lavish lunch

I hvert af disse eksempler på syntaktiske konstruktionstyper¹² er der kun foretaget en enkelt ændring i forhold til sætningens kanoniske udgangspunkt, og brugen af hver af de ikke-kanoniske former har ganske bestemte kommunikative konsekvenser. Eksempelvis vedrører kløvnin-

¹¹ Asterisken "*" angiver at konstruktionen er uacceptabel. Såkaldte "bare existentials" har altså ikke et kanonisk modstykke.

¹² Huddleston & Pullum inddrager en lang række undertyper, som det vil føre for vidt at gå ind på her.

¹⁰ Begge eksempler er fra *Bavarian Nordic A/S Annual Report 2011*.

ger (*it-clefts* og *pseudo-clefts*) "foregrounding" og "backgrounding" af information, spidsstilling (*preposing*) vedrører emfase, osv.

I lyset heraf er det faktisk muligt at nærme sig et grammatisk bidrag til en genre-karakteristik, som også er noget af det, de studerende skal have kendskab til i kurset "Expert Communication."

Jeg foretog en ganske uformel analyse af Vestas' engelske årsrapport for 2012, som er en af de tekster, der benyttes i en skriftlig opgave på fag-kommunikationsdelen af faget. Analysen foregik ved, at jeg søgte på de forskellige ikke-kanoniske konstruktionstyper, og det var ganske tydeligt, at langt den overvejende del af sætningerne i rapporten er aktive deklarative sætninger, selv om passiver også forekommer. Spidsstilling af adverbialer, særligt tidsadverbialer forekommer meget hyppigt, sikkert fordi tidsforløb og angivelser af specifikke tidspunkter, hvor bestemte begivenheder er indtruffet i årets løb, spiller en vigtig rolle i årsrapporter, fx *In 2013, it will be imperative for Vestas to retain its strong momentum*. Ikke mindst i forbindelse med subjekt-ekstraposition ses spidsstillede tidsadverbialer ofte, fx *When we turn the helm, it takes a long time for a large group such as Vestas to change direction*. Nok så overraskende for mig var det, at *there*-konstruktioner foranlediget af de såkaldte "bare existentials" er uhyre talrige, fx *There are no plans to invest in new production facilities* (jf. *no plans to invest in new production facilities are) og *Though there are grounds for cautious optimism, the industry must expect a low level of support short- and mid-term* (jf. *Though grounds for cautious optimism are, the industry...).

Et af de mål, jeg forfølger, er, at de studerende skal blive bevidste om de rige variationsmuligheder, den engelske grammatik giver, når man kombinerer kanoniske og ikke-kanoniske konstruktioner eller forskellige typer af ikke-kanoniske konstruktioner i samme sætning. Der er aldrig bare én mulighed for at vælge en *information packaging*-strategi. Det vil jeg illustrere ved at vise

sammenspillet mellem komplekse, ikke-kanoniske sætningsstrukturer og sætningens informationsstruktur. Som udgangspunkt bruger jeg et eksempel fra det juridiske domæne, og teksten er et uddrag af et domsreferat fra *The Law Society Gazette*¹³. Referatet angår retssagen mellem Samsung og Apple, om hvorvidt Samsung havde overtrådt Apples design-rettigheder med deres Galaxy tablet-computere. Referatet har titlen:

Design right – Infringement

– Claimant and defendant companies bringing out 'tablet'-style computers

Samsung Electronics (UK) Ltd v Apple Inc: Court of Appeal, Civil Division (Lord Justices Longmore, Kitchin and Sir Robin Jacob): 18 October 2012

Hermed har læseren straks adgang til vigtig viden, som i den efterfølgende tekst vil optræde som given information, specielt det forhold at Samsung er "the claimant" og Apple "the defendant".

I selve referatet finder vi nu følgende udsagn:

The defendant submitted ... that the judge had been wrong in his overall assessment of a different overall impression to the informed user, in that the judge approached the design corpus wrongly and failed properly to consider the designs as a whole. Secondly, ...

Sætningen er en kanonisk, aktiv deklarativ sætning. Der er imidlertid ikke noget i genren, der udelukker, at man i stedet kunne have brugt en passivkonstruktion. Som man kan konstatere ved selvsyn, indeholder domsreferatet talrige passiver, fx *Consideration was given to Parliament and Council Directive (EC) 2004/48 ...*. Men hvad ville konsekvensen have været rent kommunikativt, hvis referenten havde anvendt en passiv i den citerede passage? Den tilsvarende passivsætning har formen:

¹³ Referatet er tilgængeligt på dette site:

www.lawgazette.co.uk/inpractice/lawreports/design.

That the judge had been wrong in his overall assessment of a different overall impression to the informed user, in that the judge approached the design corpus wrongly and failed properly to consider the designs as a whole was submitted by the defendant.

Det går naturligvis helt galt forhold til den kontekst, hvori sætningen indgår. Og det, der går galt, er, at informationsstrukturen vendes om i forhold til den aktive sætning. Dvs. at vi nu får ny information før given, jf. at *the defendant* ender helt nede i slutningen af sætningen, mens hele påstanden om dommerens adfærd, som er det nye, bliver placeret først, nemlig som subjekt i passiv-sætningen.

Herved brydes en rigtig god informationsstrukturregel for engelske passivsætninger med eksplicit agensled¹⁴ ("the internalised complement"), nemlig:

"In a passive clause it is not normally possible for the subject to be new when the internalised complement is old."

Men ville det være muligt alligevel at bruge en passivkonstruktion, hvis man fx af stilistiske eller andre grunde kunne ønske det? Svaret er "Ja!" Man skal jo bare bruge en yderligere ikke-kanonisk sætningskonstruktion, der er i stand til atter at flytte den nye information ned bag den givne, som det gjaldt i aktivsætningen. Med andre ord skal vi bruge en konstruktionstype der kycler subjektet i passivsætningen helt ned til sidst, ja, faktisk helt uden for sætningen. Og det er lige præcis, hvad subjekt-ekstraposition gør: Ledsætningen ekstraponeres, dvs. sættes uden for sætningsgrænsen, og erstattes af den informationsomme pladsholder *it* i subjektpositionen.

Resultatet er, at vi bevarer passivkonstruktionen, men i en skikkelse, hvor samme information er pakket ind på en ny måde. Den givne information, *the defendant*, er igen placeret før den nye:

It was submitted by the defendant that the judge had been wrong in his overall assessment of a different overall impression to the informed user, in that the judge approached the design corpus wrongly and failed properly to consider the designs as a whole

Dette eksempel illustrerer bare én type af kommunikationsstrategiske overvejelser, som en professionel sprogarbejder skal kunne håndtere i kraft af sin indsigt i syntaktiske variationsmuligheder på engelsk.

Skriftsprøglig korrekthed baseret på grammatisk indsigt

Afslutningsvis vil jeg give et eksempel, som involverer skriftsprøglig korrekthed baseret på grammatisk indsigt, nemlig kommatering i forbindelse med relativsætninger.

Normalt kommer ingen til skade ved at sætte kommaer rent intuitivt. Det gælder fx, hvis man undlader at sætte komma efter et indledende adverbial. Dette er en vældig god og brugervenlig regel, særligt når det sætningsindledende adverbial har form af en ledsætning, fx¹⁵

As Vestas is fully covered by an umbrella certificate for its worldwide activities, the accounting policy for the certified management system has been changed.

Men ingen behøver være bekymret, hvis man skulle glemme det.

¹⁴ Se Huddleston & Pullum (2005:243).

¹⁵ The Vestas Annual Report 2012, fodnote p. 9.

Der er imidlertid særligt ét komma, som man bør tage alvorligt som professionel sprogarbejder. Det er det komma, der i skriften viser, at den sætning, der følger efter kommaet, skal tolkes som en ikke-restriktiv relativsætning. For at beherske brugen af dette komma er det altså nødvendigt at kunne kende forskel på restriktive og ikke-restriktive relativsætninger. Her taler vi om grammatik på fraseniveau – sætninger som led i fraser – og ikke på helsætningsniveau som i det foregående eksempel.

Følgende sætning (A) fra Vestas' engelske årsrapport 2012 indeholder en restriktiv relativsætning. Relativsætningen modificerer nominalet *board members* og indledes af *who*:

(A)
*Members of the Board of Directors receive a fixed cash amount (basic remuneration) [...] In addition to the basic remuneration, annual committee remuneration is paid to board members **who** are also members of one of the board committees.*¹⁶

Teksten her fortæller altså, at ikke alle bestyrelsesmedlemmer får samme honorar. Alle bestyrelsesmedlemmer modtager basishonoraret, men kun de medlemmer, der også er medlemmer af et af bestyrelsesudvalgene, modtager et årligt udvalghonorar.

Sætter man et komma foran relativsætningen som vist i (B):

(B)
*Members of the Board of Directors receive a fixed cash amount (basic remuneration) [...] In addition to the basic remuneration, annual committee remuneration is paid to board members, **who** are also members of one of the board committees.*

ændrer teksten fuldstændig betydning. Med kommaet kan betydningen af (B) parafraseres som (C):

(C)
*Members of the Board of Directors receive a fixed cash amount (basic remuneration) [...] In addition to the basic remuneration, annual committee remuneration is paid to board members, **and board members are also members of one of the board committees.***

Med andre ord forvandler kommaet det sande udsagn i (A) til et falsk udsagn i (B), hvor alle bestyrelsesmedlemmer hævdes både at modtage basishonorar og det årlige udvalghonorar! Dette er naturligvis en alvorlig sag, og derfor må den professionelle sprogarbejder, som vi uddanner, beherske den vigtige semantiske forskel mellem de to typer af relativsætninger.

Som man kan udlede af parafrasen (C), er der en yderligere grund til at lægge vægt på denne forskel, nemlig den at ikke-restriktive relativsætninger kan omformuleres til sideordnede helsætninger, mens dette aldrig kan lade sig gøre med restriktive relativsætninger. Denne viden er nyttig, fordi den giver sprogarbejderen et formuleringervalg, fx hvis en helsætning, der indeholder en ikke-restriktiv relativsætning, er blevet for lang. I så fald kan der simpelt hen indsættes et *and*, hvilket ofte letter tekstens forståelighed, eller der kan sættes et punktum, og man kan gå videre med en ny helsætning.

Konklusion

Jeg har i artiklen kort skitseret opbygningen og indholdet i den nyeste cand.ling.merc.-uddannelse, der er udviklet på CBS, "MA in Multicultural Communication in Organizations". Jeg har præsenteret mine overvejelser om målsætninger, kursusorganisering og -materialer i forbindelse med udviklingen af et 10 timers grammatikmodul, der indgår som en del af et kursus i uddannelsen. Afslutningsvis har jeg ved to udvalgte ek-

¹⁶ The Vestas Annual Report 2012, p. 47.

sempler illustreret, hvordan jeg har forsøgt at få grammatiske indsigter til at hænge sammen med kommunikationsstrategiske, specielt informationsstrukturelle, hensyn, og jeg har vist hvordan kombinationen af grammatisk og semantisk indsigt kan forebygge alvorlige fejl i den skriftlige tekstproduktion.

Referencer

Huddleston, Rodney & Geoffrey Pullum. 2005. *A Student's Introduction to English Grammar*. Cambridge: Cambridge University Press.

Jensen, Per Anker (2013a). Verb Valency, Grammatical Functions and Semantic Roles. Lecture Notes. Department of International Business Communication, Copenhagen Business School. Teksten er tilgængelig på: <http://openarchive.cbs.dk/handle/10398/8673>

Jensen, Per Anker (2013b). Principles of English Phrase Structure. Lecture Notes. Department of International Business Communication, Copenhagen Business School. Teksten er tilgængelig på: <http://openarchive.cbs.dk/handle/10398/8675>

© Edward Michalchuk

'I miss the good old days when all we had to worry about was nouns and verbs.'